

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

NADZOR BANAKA

Dodatak ESB-ovim Uputama bankama o neprihodonosnim kreditima: nadzorna očekivanja o bonitetnom rezerviranju za neprihodonosne izloženosti

BANKENTOEZICHT

ožujak 2018.

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDŽĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Sadržaj

1.	Kontekst	2
2.	Opći aspekti	3
2.1.	Područje primjene	3
2.2.	Opći bonitetni okvir	3
2.3.	Primjena nadzornih očekivanja	5
3.	Definicije primijenjene u ovom dodatku	7
3.1.	Definicija novih neprihodonosnih izloženosti i utvrđivanja starosti	7
3.2.	Zaštita izloženosti od kreditnog rizika	7
3.3.	Definicija osiguranih i neosiguranih dijelova neprihodonosnih izloženosti	8
4.	Očekivanja o bonitetnom rezerviranju	11
4.1.	Kategorije očekivanja o rezerviranju	11
4.2.	Pojedinosti o kvantitativnim nadzornim očekivanjima	11

1. Kontekst

ESB je 20. ožujka 2017. objavio Upute bankama o neprihodonosnim kreditima¹. U njima je razjasnio nadzorna očekivanja povezana s utvrđivanjem, mjerenjem i otpisom neprihodonosnih kredita i upravljanjem njima u kontekstu postojećih uredbi, direktiva i smjernica.

U Uputama bankama o neprihodonosnim kreditima naglašava se važnost prakse pravodobnog rezerviranja i otpisa povezane s neprihodonosnim kreditima² jer takva praksa pridonosi jačanju bilanci banaka i omogućuje im da se (ponovno) usredotoče na svoju osnovnu poslovnu aktivnost, a to je prije svega kreditiranje gospodarstva.

Ovim dodatkom dopunjuju se Upute bankama o neprihodonosnim kreditima tako što se definiraju nadzorna očekivanja ESB-a povezana s procjenom razina bonitetnih rezervacija banke za neprihodonosne izloženosti³. Kao što je u nastavku detaljnije opisano, ESB će s tim u vezi ocijeniti, među ostalim, duljinu razdoblja u kojem je izloženost klasificirana kao neprihodonosna (tj. njezinu „starost“) te mogući kolateral koji banka ima na raspolaganju. Nadzornim očekivanjima ESB-a određuje se što za ESB znači razborito postupanje s neprihodonosnim izloženostima. Time se nastoji izbjeći prekomjeren budući rast starijih, nepokrivenih neprihodonosnih izloženosti u bilancama banaka, koji bi zahtijevao donošenje nadzornih mjera. Ovim dodatkom ne zamjenjuju se i ne nadomještaju važeći regulatorni ili računovodstveni zahtjevi.

¹ Upute bankama o neprihodonosnim kreditima

² Vidi odjeljak 6.6. Uputa bankama o neprihodonosnim kreditima.

³ Kao i u Uputama bankama o neprihodonosnim kreditima, u ovom dodatku pojmovi „neprihodonosni kredit“ i „neprihodonosna izloženost“ upotrebljavaju se kao istoznačnice.

2. Opći aspekti

2.1. Područje primjene

U skladu s Uputama bankama o neprihodonosnim kreditima u ovom dodatku utvrđena su ESB-ova nadzorna očekivanja koja se odnose na značajne banke pod izravnim nadzorom ESB-a.

Ovaj dodatak za banke nije obvezujući dokument, već služi kao osnova za nadzorni dijalog. ESB će barem jednom godišnje ocijeniti sve razlike između prakse banaka i očekivanja o bonitetnom rezerviranju navedenih u ovom dodatku.

ESB će primjenjivati nadzorna očekivanja iz ovog dodatka na nove neprihodonosne izloženosti koje su klasificirane kao neprihodonosne od 1. travnja 2018. Uzimajući u obzir posebnosti nadzornih očekivanja (vidi odjeljak 4.2.), banke će stoga od početka 2021. u sklopu nadzornog dijaloga povezanog s postupkom nadzorne provjere i ocjene (SREP) biti dužne obavještavati ESB o svim razlikama između svoje prakse i očekivanja o bonitetnom rezerviranju.

2.2. Opći bonitetni okvir

Kao što je opisano u poglavlju 6.1. Uputa bankama o neprihodonosnim kreditima, postojećim bonitetnim okvirom predviđeno je da nadzorna tijela donose odluke o primjerenosti i pravodobnosti rezervacija banaka.

Bazelski odbor za nadzor banaka (BCBS) naglašava odgovornost nadzornih tijela u ocjenjivanju postupaka kojima se banke služe za kontrolu upravljanja kreditnim rizikom i vrednovanje imovine te u stvaranju dostatnih rezervacija za gubitke po kreditima, osobito sa stajališta procjene izloženosti kreditnom riziku i adekvatnosti kapitala. To je vidljivo u smjernicama Bazelskog odbora, među kojima su:

- *Guidance on credit risk and accounting for expected credit losses* BCBS-a iz 2015. i EBA-ine Smjernice o praksama upravljanja kreditnim rizicima kreditnih institucija i računovodstvu očekivanih kreditnih gubitaka iz 2017.
- *Core Principles for Effective Banking Supervision* BCBS-a iz 2012. i drugi stup prema Baselu II iz 2006.

Prije svega važni su sljedeći članci direktive o kapitalnim zahtjevima (CRD)⁴.

- Člankom 74. od banaka se zahtijeva da imaju „odgovarajuće mehanizme unutarnje kontrole, uključujući dobre administrativne i računovodstvene

⁴ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.)

postupke, [...] koj[i] su dosljedn[i] i promiču dobro i učinkovito upravljanje rizicima”.

- U skladu s člankom 79. stavcima (b) i (c) nadležna tijela moraju se pobrinuti za to „da institucije imaju interne metodologije koje im omogućuju procjenu kreditnog rizika izloženosti prema pojedinim dužnicima [...] i kreditnog rizika na razini portfelja” i „da se kontinuirano upravljanje i praćenje različitih portfelja osjetljivih na kreditni rizik i izloženosti institucija, uključujući i prepoznavanje i upravljanje problematičnim kreditima te određivanje odgovarajućih ispravaka vrijednosti i rezerviranja, provodi putem učinkovitih sustava”.
- Osim toga, članak 88. sadržava načelo da „upravljačko tijelo mora osigurati integritet računovodstvenog sustava i sustava financijskog izvještavanja kao i financijske i operativne kontrole i usklađenost sa zakonom i relevantnim standardima”.
- U skladu s člankom 97. stavkom 1. nadležna tijela moraju provjeravati sustave, strategije, procese i mehanizme koje provode institucije kako bi se uskladile s CRD-om i uredbom o kapitalnim zahtjevima (CRR)⁵. U članku 97. stavku 3. CRD-a IV dodatno je objašnjeno da „...nadležna tijela određuju osiguravaju li sustavi, strategije, procesi i mehanizmi koje provode institucije te regulatorni kapital i likvidnost koje one drže, dobro upravljanje i pokrivanje njihovih rizika”.
- U vezi s tim, u članku 104. stavku 1. nabrajaju se minimalne ovlasti koje moraju imati nadležna tijela, među kojima su, pod točkom (b), ovlasti da od institucija zahtijevaju „jačanje sustava, procesa, mehanizama i strategija provedenih u skladu s člancima 73. i 74.” te, pod točkom (d), „primjenu posebne politike rezerviranja ili tretmana imovine u pogledu kapitalnih zahtjeva”. To je predviđeno i stavkom 479. točkom (a) EBA-inih Smjernica o zajedničkim postupcima i metodologijama za postupak nadzorne provjere i ocjene (SREP), u kojem je navedeno da nadležna tijela od institucije mogu zahtijevati da „prim[i]jjeni specifičnu politiku rezerviranja i – ako to dopuštaju računovodstvena pravila i propisi – poveća ispravke vrijednosti i rezervacije”.

U sklopu postojećeg regulatornog režima nadzorna tijela stoga moraju odlučiti imaju li banke učinkovite metodologije i procese povezane s rezerviranjem, koji bi trebali omogućiti odgovarajuću pokrivenost rizika koji proizlaze iz neprihodonosnih izloženosti. Nadalje, ESB-u je dopušteno da „od kreditnih institucija zahtijeva da na izračun regulatornog kapitala primijene posebne prilagodbe (odbici, filtri ili slične mjere) kada se iz nadzorne perspektive smatra da računovodstveni tretman koji je primijenila banka nije razborit”.⁶

U sklopu tog procesa nadzorna tijela trebaju pružiti upute o svojim očekivanjima, što je i svrha ovog dodatka.

⁵ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.)

⁶ Vidi bilješku 8. Izvješća Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o jedinstvenom nadzornom mehanizmu (COM(2017) 591 final).

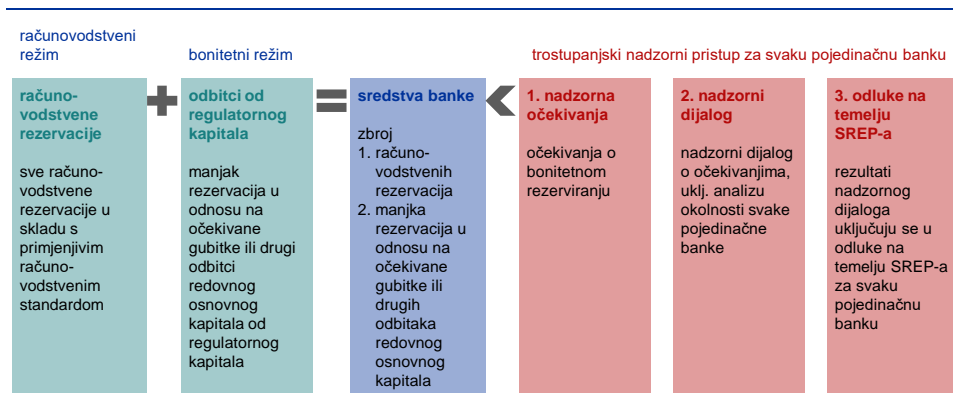
2.3. Primjena nadzornih očekivanja

Očekivanja o bonitetnom rezerviranju opisana u ovom dodatku služe kao dopuna Uputama bankama o neprihodonosnim kreditima. Njima se, naime, pobliže određuju razine rezervacija koje ESB smatra razboritima. Na Slici 1. sažeto je prikazan koncept bonitetnog rezerviranja.

U procjeni razina rezervacija banke za neprihodonosne izloženosti ESB će uzeti u obzir razinu postojeće zaštite od kreditnog rizika te, prije svega, razred starosti neprihodonosne izloženosti. U odjeljku 3.2. određuje se koje će oblike kolaterala ili druge oblike zaštite od kreditnog rizika ESB smatrati primjerenima s bonitetnog stajališta. Očekivanja o bonitetnom rezerviranju utvrđena su u odjeljku 4.

Slika 1.

Sažet prikaz koncepta bonitetnog rezerviranja

Kvantitativna očekivanja o bonitetnom rezerviranju mogu prelaziti okvire računovodstvenih pravila, ali ne smiju biti u suprotnosti s njima. Ako se primjenjivi računovodstveni postupak s nadzornog stajališta ne smatra razboritim, razina računovodstvenih rezervacija u cijelosti se uključuje u sredstva banke za pokriće rizika kako bi ona mogla ispuniti nadzorna očekivanja.

Sredstva banke za pokriće rizika za potrebe ispunjavanja očekivanja o bonitetnom rezerviranju obuhvaćaju sljedeće elemente:

1. sve računovodstvene rezervacije u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardom, uključujući moguće nove rezervacije⁷
2. manjkove rezervacija u odnosu na očekivane gubitke za odgovarajuće izloženosti sa statusom neispunjavanja obveza u skladu s člancima 158. i 159. CRR-a te druge odbitke redovnog osnovnog kapitala od regulatornog kapitala povezane s tim izloženostima.⁸

⁷ Prema potrebi mogu se uključiti i djelomični otpisi provedeni nakon posljednje klasifikacije izloženosti kao neprihodonosne.

⁸ To vrijedi ako drugi odbitci redovnog osnovnog kapitala već nisu uključeni u izračune manjkova rezervacija u odnosu na očekivane gubitke.

Banke se potiču da otklone eventualna odstupanja od očekivanja o bonitetnom rezerviranju tako da rezervacije knjiže u najvećoj mogućoj mjeri u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardom. Ako primjenjivi računovodstveni postupak nije usklađen s očekivanjima o bonitetnom rezerviranju, banke također mogu prilagoditi svoj redovni osnovni kapital na vlastitu inicijativu.⁹

Tijekom nadzornog dijaloga ESB će barem jednom godišnje u sklopu SREP-a s bankama raspravljati o odstupanjima od očekivanja o bonitetnom rezerviranju koja su opisana u ovom dodatku.

U procjeni takvih odstupanja ESB će razmotriti pojedinačne okolnosti (npr. učinak povlačenja), zbog kojih bi očekivanja o bonitetnom rezerviranju mogla biti neprimjerena za određeni portfelj/izloženost. Neke od tih okolnosti mogle bi biti, primjerice, situacija u kojoj dužnik provodi redovita djelomična plaćanja koja se mogu provjeriti i koja odgovaraju znatnom udjelu početnih ugovornih plaćanja, ako ta plaćanja omogućuju oporavak izloženosti¹⁰, neovisno o tome je li izloženost dospjela ili postoji vjerojatnost da dužnik neće u cijelosti podmiriti svoje obveze, ili situacija u kojoj bi primjena nadzornih očekivanja, u kombinaciji sa zahtjevima u sklopu prvog stupa za kreditni rizik, dovela do pokrivenosti izloženosti veće od 100 %, ili bilo koje druge važne okolnosti. Nadzornom dijalogu pritom mogu pridonijeti svi pouzdani dokazi povezani s pojedinačnim portfeljem.

U sklopu nadzornog dijaloga ESB će ocijeniti razlike između nadzornih očekivanja ESB-a i pristupa rezerviranju pojedinačnih banaka. Taj bi proces mogao obuhvaćati aktivnosti izvan lica mjesta, kao što su dubinske analize odgovarajućeg zajedničkog nadzornog tima, nadzori na licu mjesta ili oboje. Ishod nadzorne procjene uzet će se u obzir u SREP-u, koji se provodi u sklopu jedinstvenog nadzornog mehanizma. Ako ESB nakon razmatranja okolnosti pojedinačne banke procijeni da njezine bonitetne rezervacije nisu primjerene za pokrivenost očekivanog kreditnog rizika, moguće je donošenje nadzorne mjere u sklopu okvira drugog stupa.

Opću važnost dodatka treba ocijeniti na razini izloženosti (tj. na temelju datuma posljednje klasifikacije izloženosti kao neprihodonosne i njezine starosti). Polazište nadzornog dijaloga bit će procjena provedena na primjenjivoj razini konsolidacije (pojedinačna, potkonsolidirana ili konsolidirana razina u skladu s pristupom u sklopu SREP-a), nakon koje se prema potrebi može provesti daljnja nadzorna analiza na većoj razini granularnosti.

⁹ Ako banke odluče na vlastitu inicijativu umanjiti iznos redovnog osnovnog kapitala, podatke o tim odbitcima trebaju dostaviti u obrascu za zajedničko izvještavanje (COREP) C01.00, u retku 524. „(-) Dodatni odbici od redovnog osnovnog kapitala u skladu s člankom 3. CRR-a”.

¹⁰ Valja uzeti u obzir i poglavlja 4. i 5.3.3. ESB-ovih Uputa bankama o neprihodonosnim kreditima.

3. Definicije primijenjene u ovom dodatku

3.1. Definicija novih neprihodonosnih izloženosti i utvrđivanja starosti

Za potrebe ovog dodatka „nove neprihodonosne izloženosti” sve su izloženosti koje su nakon 1. travnja 2018. svrstane iz prihodonosnih u neprihodonosne izloženosti u skladu s definicijom EBA-e¹¹, bez obzira na njihovu klasifikaciju u bilo kojem trenutku prije tog datuma.

U ovom se dodatku koncept „starosti neprihodonosne izloženosti” upotrebljava u svrhu primjene nadzornih očekivanja. Starost neprihodonosne izloženosti pritom se definira brojem dana (pretvorenih u godine) od datuma na koji je izloženost klasificirana kao neprihodonosna do odgovarajućeg izvještajnog ili referentnog datuma, bez obzira na to što je dovelo do klasifikacije izloženosti kao neprihodonosne. Starost se stoga jednako utvrđuje za izloženosti za koje postoji „vjerojatnost da dužnik neće u cijelosti podmiriti svoje obveze” i za „dospjele” izloženosti. Za izloženosti za koje postoji „vjerojatnost da dužnik neće u cijelosti podmiriti svoje obveze” i koje postaju „dospjele” brojenje godina starosti nastavlja se i ne kreće ispočetka. Ako je izloženost ponovno klasificirana kao prihodonosna u skladu s provedbenim tehničkim standardima EBA-e¹² te uzimajući u obzir poglavlje 5. Uputa bankama o neprihodonosnim kreditima, brojenje godina starosti neprihodonosne izloženosti za potrebe ovog dodatka vraća se na nulu.

Izloženosti koje su klasificirane kao neprihodonosne i oporavile su se prije 1. travnja 2018., a nakon tog datuma ponovno su klasificirane kao neprihodonosne smatraju se novim neprihodonosnim izloženostima za potrebe ovog dodatka, a brojenje godina njihove starosti započinje od nule.

3.2. Zaštita izloženosti od kreditnog rizika

U ovom se dodatku primjenom bonitetnih načela definiraju kriteriji prihvatljivosti zaštite od kreditnog rizika. Ti se kriteriji upotrebljavaju kako bi se utvrdilo koji se dijelovi neprihodonosnih izloženosti trebaju smatrati osiguranima, a koji neosiguranima te, kao posljedica toga, trebaju li se uzeti u obzir nadzorna očekivanja za osigurane ili neosigurane izloženosti. To se temelji na pretpostavci da će se pokrivenost rizika možda morati povećati ako se računovodstveni postupak ne smatra razboritim s bonitetnog stajališta, kao što je prethodno opisano.

¹¹ To uključuje i izvanbilančne izloženosti te neprihodonosne izloženosti međunarodnih društava kćeri značajnih institucija. Kada je riječ o kupljenim neprihodonosnim izloženostima, nadzorna tijela uzet će u obzir dokaze prikupljene tijekom povezanog postupka dubinske analize.

¹² Konačni nacrt provedbenih tehničkih standarda o restrukturiranju i neprihodonosnim izloženostima (EBA ITS 2013/03)

ESB za potrebe ovog dodatka smatra da su sljedeće vrste kolaterala ili drugi oblici zaštite od kreditnog rizika djelomično ili potpuno osiguranje za neprihodonosne izloženosti:

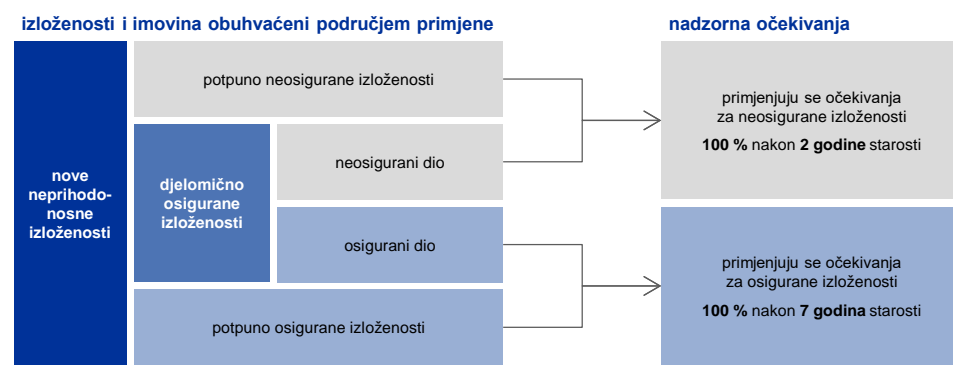
- (a) sve vrste kolaterala u obliku nekretnine
- (b) druge prihvatljive vrste kolaterala ili drugi oblici zaštite od kreditnog rizika koji ispunjavaju kriterije za smanjenje kreditnog rizika iz dijela trećeg, glave II., poglavlja 3. i 4. CRR-a, neovisno o tome primjenjuje li institucija standardizirani pristup ili pristup zasnovan na internim rejting-sustavima, čime su omogućeni jednaki uvjeti za sve banke.

3.3. Definicija osiguranih i neosiguranih dijelova neprihodonosnih izloženosti

Nadzornim očekivanjima utvrđenima u ovom dodatku uvodi se razlika između osiguranih i neosiguranih neprihodonosnih izloženosti, odnosno dijelova tih izloženosti, koja je opisana u nastavku.

Slika 2.

Kombiniran pristup za nove neprihodonosne izloženosti obuhvaćene područjem primjene

Općenito gledajući, nadzorna očekivanja primjenjuju se na sve iskorištene i neiskorištene kreditne linije s neprihodonosnim statusom. Međutim, ne moraju se uzeti u obzir u slučaju neiskorištenih kreditnih linija koje se mogu bezuvjetno otkazati u bilo kojem trenutku bez prethodne obavijesti ili koje učinkovito omogućuju automatsko otkazivanje zbog pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika.

Potpuno neosigurane izloženosti

Za potrebe ovog dodatka neprihodonosne izloženosti smatraju se potpuno neosiguranima ako nemaju zaštitu od kreditnog rizika, kako je opisana u odjeljku 3.2.

One se ocjenjuju u sklopu nadzornog dijaloga primjenom nadzornih očekivanja za neosigurane izloženosti, koja su detaljnije objašnjena u odjeljku 4.

Potpuno osigurane izloženosti

Za potrebe ovog dodatka neprihodonosne izloženosti smatraju se potpuno osiguranim ako imaju zaštitu od kreditnog rizika, kako je opisana u odjeljku 3.2., koja je veća od trenutno iskorištene i moguće neiskorištene kreditne linije dužnika. Te izloženosti ocjenjuju se u sklopu nadzornog dijaloga primjenom nadzornih očekivanja za osigurane izloženosti, koja su detaljnije objašnjena u odjeljku 4.

Očekuje se da banke kao vrijednost kolaterala upotrijebe vrijednost dostavljenu za pojedinačnu izloženost u skladu s uputama za financijsko izvještavanje (FINREP) navedenima u odjeljku „Primljeni kolateral i primljena jamstva” Priloga V.¹³. Ta se vrijednost ispravlja oduzimanjem kolaterala i drugih oblika zaštite od kreditnog rizika, koji se ne uzimaju u obzir za potrebe ovog dodatka (vidi odjeljak 3.2.). Kada je riječ o vrednovanju nekretnina, čitatelj se upućuje na poglavlje 7. Uputa bankama o neprihodonosnim kreditima, u kojem su detaljno opisana nadzorna očekivanja povezana s takvim vrednovanjem, uključujući dovoljno razborite korektivne faktore ili ispravke vrijednosti.

Djelomično osigurane izloženosti

Kombiniran pristup primjenjuje se na neprihodonosne izloženosti koje su djelomično kolateralizirane (tj. vrijednost zaštite od kreditnog rizika opisane u odjeljku 3.2. nije veća od trenutno iskorištene i moguće neiskorištene kreditne linije). Nakon što banka utvrdi vrijednost svoje zaštite od kreditnog rizika, prema izloženosti treba postupati kao da je podijeljena na sljedeća dva elementa:

1. **Osigurani dio:** Kako bi utvrdila osigurani dio neprihodonosne izloženosti, banka određuje vrijednost zaštite od kreditnog rizika za potpuno osigurane izloženosti, kako je prethodno opisana. Osigurani dio ocjenjuje se u skladu s nadzornim očekivanjima za osigurane izloženosti.
2. **Neosigurani dio:** Neosigurani dio bit će jednak prvotnim iskorištenim i mogućim neiskorištenim kreditnim linijama umanjena za osigurani dio izloženosti. Neosigurani dio ocjenjuje se u skladu s nadzornim očekivanjima za neosigurane izloženosti.

Kada je riječ o potpuno i djelomično osiguranim izloženostima, banke trebaju redovito provjeravati vrijednost kolaterala u skladu s Uputama bankama o neprihodonosnim kreditima te pravodobno uzeti u obzir eventualne promjene koje se tiču očekivanja o bonitetnom rezerviranju. Budući da je s realizacijom vrijednosti

¹³ Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/1443 od 29. lipnja 2017. o izmjeni Provedbene uredbе (EU) br. 680/2014

kolateralna povezan rizik ovrhe, banke bi trebale vrlo pomno razmotriti slučajeve u kojima tijekom vremena dolazi do povećanja osiguranog dijela. Takvi slučajevi trebaju biti potkrijepljeni pouzdanim dokazima o održivosti povećanih vrijednosti, kao što je u Uputama bankama o neprihodonosnim kreditima opisano u vezi s nekretninama.

4. Očekivanja o bonitetnom rezerviranju

4.1. Kategorije očekivanja o rezerviranju

Nadzorna očekivanja o neosiguranim izloženostima

ESB će ocijeniti potpuno neosigurane neprihodonosne izloženosti i neosigurani dio djelomično osiguranih neprihodonosnih izloženosti služeći se nadzornim očekivanjima iz odjeljka 4.2.

Nadzorna očekivanja o osiguranim izloženostima

U skladu s bonitetnim okvirom banka treba biti sposobna „pravodobno” ostvariti zaštitu od kreditnog rizika. Ako naplata iz kolaterala nije realizirana nakon višegodišnjeg razdoblja od datuma na koji je odnosna izloženost klasificirana kao neprihodonosna, zbog neuspješnih internih procesa banke ili iz razloga koji su izvan njezine kontrole (npr. trajanje sudskih postupaka), kolateral bi se u načelu smatrao neučinkovitim, a u kontekstu ovog dodatka prema izloženosti bi se trebalo postupati kao prema neosiguranoj izloženosti s bonitetnog stajališta. To znači da se potpuno bonitetno rezerviranje smatra razboritim nakon razdoblja od nekoliko godina.

S obzirom na to, ESB će potpuno osigurane neprihodonosne izloženosti i osigurani dio djelomično osiguranih neprihodonosnih izloženosti ocijeniti u skladu s nadzornim očekivanjima iz odjeljka 4.2.

Potrebno je napomenuti da ovršena imovina trenutačno nije obuhvaćena područjem primjene ovog dodatka. Međutim, odjeljak 7.5. Uputa bankama o neprihodonosnim kreditima bavi se vrednovanjem ovršene imovine i sadržava dovoljno razborite korektivne faktore ili ispravke vrijednosti. Nadalje, u Prilogu 7. Uputa nalaze se i preporuke za izvješćivanje i objave u vezi s ovršenom imovinom, uključujući raščlambu prema starosti.

4.2. Pojediniosti o kvantitativnim nadzornim očekivanjima

ESB će tijekom nadzornog dijaloga opisanog u odjeljku 2.3. ovog dodatka ocijeniti razine bonitetnih rezervacija za nove neprihodonosne izloženosti, kako su prethodno definirane, i pritom uzeti u obzir kvantitativna očekivanja sažeta u Tablici 1.

Tablica 1.

Pregled kvantitativnih očekivanja

	neosigurani dio	osigurani dio
nakon dvije godine starosti neprihodonosne izloženosti	100 %	
nakon tri godine starosti neprihodonosne izloženosti		40 %
nakon četiri godine starosti neprihodonosne izloženosti		55 %
nakon pet godina starosti neprihodonosne izloženosti		70 %
nakon šest godina starosti neprihodonosne izloženosti		85 %
nakon sedam godina starosti neprihodonosne izloženosti		100 %

Kako bi se izbjegao učinak litice, važno je postupno i primjereno ostvarivati nadzorna očekivanja, počevši od trenutka klasifikacije izloženosti kao neprihodonosne. ESB će stoga ocijeniti osigurane izloženosti u sklopu nadzornog dijaloga, pri čemu će uzeti u obzir linearnu putanju od treće godine nadalje.

Cilj je nadzornih očekivanja da banke ne akumuliraju starije neprihodonosne izloženosti koje su nedovoljno pokriveno rezervacijama. Prema tome, ESB smatra da razborito rezerviranje znači da banke i dalje knjiže računovodstvene rezervacije u skladu s vlastitim procjenama i postojećim računovodstvenim načelima. Utvrđivanje odgovarajućih mjera na pojedinačnoj osnovi nadzornim je tijelima dopušteno samo onda kada se primijenjeni računovodstveni postupak ne smatra razboritim s nadzornog stajališta.

U sklopu nadzornog dijaloga sve banke trebaju obavijestiti odgovarajuće zajedničke nadzorne timove o razinama pokrivenosti prema starosti neprihodonosne izloženosti za one izloženosti koje su klasificirane kao neprihodonosne nakon 1. travnja 2018. Odstupanja od očekivanja o bonitetnom rezerviranju kako su opisana u ovom dodatku pritom će se pomno ispitati. Zajednički nadzorni timovi bankama će pravodobno pružiti dodatne informacije o tom procesu.

Nadalje, u skladu s preporukama iz Priloga 7. Uputa bankama o neprihodonosnim kreditima, banke se također potiču da u svoje javne objave uključe rezervacije prema vrsti imovine i različitim razredima starosti neprihodonosnih izloženosti jer je to važan alat kojim banke tržišnim sudionicima mogu pružiti sveobuhvatan uvid u svoje profile kreditnog rizika.

© Europska središnja banka, 2018.

Poštanska adresa 60640 Frankfurt na Majni, Njemačka
Telefon +49 69 1344 0
Mrežne stranice www.ecb.europa.eu

Sva prava pridržana. Dopušta se reprodukcija u obrazovne i nekomercijalne svrhe uz navođenje izvora.